

Kremenjak

Politički list za interese grada Šibenika i okolnih sela.

Kremenjak izlazi svaki četvrtak. Pretplatna cijena na godinu 3 Krune. Na po godinu Kruna 1.50 para. Pretplate i pisma šalju se uredništvu. Rukopisi se ne vraćaju a neplaćeni se listovi ne primaju. **Pojedini broj 4 pare (2 novč.)**

DRUŠTVENI I POLITIČKI TALOG NA POVRŠINI.

Kroz ovo zadnje doba svak opaža, da, kako u Dalmaciji u opće, tako i u Šibeniku napose diže se na površinu u društvenom i u političkom životu ono, što bi imalo da stoji kao društveni talog na dnu. Upotrebljena su i upotrebljavaju se sva moguća sredstva da se taj talog uzdigne i uzdrži na površini.

Korupcija, koje nikada naš grad nije upamtio niti ikada znao za nju, uvedena je od nekog doba u tolikoj mjeri, da će trebati duga i naporna odgojnog rada dok se izbrišu zadnji joj tragovi. Neka sela, koja stajahu više na dohvat pravaškom uplivu, tako su zaražena, da u njima vlada mnijenje, da izbora nemože biti bez kupovanja i mita.

Prevara i lukavstvo glavna su sredstva pravaške demagogije. Tim su sredstvima ljudi, koji su jučer došli u Šibenik, srušili Šupuka i narodnu stranku. Nuzgredno govoreći, ma koliko se Šupuku i narodnoj stranci moglo opaziti, opet poštenje narodne stranke stoji visoko iznad poštenja stranke i njezinih ljudi, koji su danas na vlasti. Dok je Šupuk bio na vlasti, bio im je sve, samo nije bio pošten. Opetovati sve one njihove niske napadaje, teška je stvar. Dosta je spomenuti n. pr. najnoviju istoriju sa načelnikom vodičkim i Don Petrom Kragićem. Što oni nenapisaše o ovoj dvojici!? Pa ipak danas su im oni vjerni saveznici. Promislite u sebi sliku, koja prikazuje Krstelja i Drinkovića uz Andriju Šaina i Kragića! Toga se oni nimalo ne srame. To zahtjeva interes.

Afera Crnice i šibenske općine tumači sve. Općina šibenska ostala je u toj aferi kratkih rukava i dobila je uz tešku borbu samo deset hiljada fiorina godišnjih ondje, gdje je imala dobiti, uz malo poštenu brigu kakvih stohiljada fiorina.

Ovakvi godišnji dobitak morao je imati kao nužnu posljedicu sniženje općinskog prireza na najniži postotak, a mi danas dočekujemo, da općinska uprava povisuje općinski prirez 30 do kakvih 50 %. I to mora siromašni i neuki narod trpiti!

Nepitamo, ko se je obogatio u aferi Crnice. I suviše je i teško je. Nama je dosta konstatovati, da su neki ljudi služeći se svojim položajem, htjeli dobiti u svoje ruke i gradnju obale Makale. Konsorcij načelnika Krstelja, vijećnika D.ra Gazzara i Meichsnera, pokušao je da dobije poduzeće za gradnju rečene obale. U tu svrhu izrabio se je i položaj zastupnika. Ako neuspješe, bili su drugi razlozi.

Općina skradinska, vjerna saveznica naših velikih radikala i rodoljuba, šalje pokornu priznаницu ministru Becku. Tobožnje radikalno glasilo Krstelj-Pulišićevo to znade, ali ni da pisne o tome. Vodička općina izjavljuje svoje devotno priznanje ministru Becku u protokol na Namjesništvu, a tobožnje radikalno Krstelj-Pulišićevo glasilo — „Hrvatska Rječ“ — ni o tome ni mukajet.

Šta to sve znači? Onamo se više u velikim frazama proti svakomu i svačemu, što je daleko, a proti onome, što je blizu, nenalazi se ni riječi, već se muči kao olovom zaliveni.

Koja je to vrsta politike? To je ona politika, koja je učinila da jedna slobodna narodna institucija, kao što je „Sokol“, kliče: „živio“ jednome Kragiću, najgorem predstavniku crne reakcije — a zašto zve to?.... Za ništa drugo neg za to, što društveni i politički talog, koji po prirodnom zakonu mora da pada na dno, hoće na svu silu da se drži na površini. A za to su dobri i Šaini i Don Petri i ostali njima slični.

Čujemo, jer mi nismo vidjeli, da je g. D.r Gazzari kao odvjetnik i zastupatelj društva „Sufid“ u Crnici primio za svoj trud za samu 1907. god. 60.000 fiorina ili 120.000 kruna nagrade.

DOPISI

Pišu nam iz Doca: U nas je kukavno življenje kod mnogih obitelji. Po običaju se mi Dolačani bavimo vinogradarstvom; ali koja korist, kad nam je filoksera sve uništila a nekoje obitelji skroz ubatalila. Jadan težak ostao bez prihoda, a još gore je, što je nesretan čovjek dužan nemilosrdnim kamatnicima, a oni bez srca kažu: plati dobitak i ratu il će ti imanje na bubanj. — Sve su to pristaše popovskoopćinske stranke; na jeziku katolici a u duši okrutnici, pravi ludri. S njima mora jadan težak dočekati crne dane, jer, bez prihoda poljskog nemože siroma ni sebe prehraniti, a kamo li veliku kamatu i dobitak platiti. I ovo malo baštine ćemo po malo izgubiti. Pa kud onda? U Ameriku! Jadni mi! Evo furešti dalaze, grnu novac kao skalju, a mi?... Mi smo samo ovce, koje strigu tudje nožice, plijen za drugoga.

Popi, fratri i furešćaci, kad su izbori: mile-lale, obećanja, lokarde, vino, rakija; pa nam svežu ruke kano robu i onda plijene naše njive i imanja. A tako mora biti, jer smo mi težaci bez prosvjete, bez nauka, slijepi i glupi, pak nam prodaju rog za svijeću. A to koritašima na općini i njihovim ortacima kamatnicima dobro dolazi. Ta, dosta je viditi, kako su se u kolo uhvatili neki pokvareni sveštenici, kamatnici i furešti, koji nevjerruju ni u Boga ni u dušu; a sve samo za to da na nami jašu. Nadju težaka glupa, obećaju mu, on se polakomi za poljarstvom il za drugim, smotaju mu pamet, pa nam uzjašu na vrat svima. Sve je to kriva naša glupost i neznanje i što nemamo škola.

Al će se i slijepcima oči otvoriti; a otvoriće ih njihove prevare, laži i funcutarije. Jer nam se više puta dogodilo, kad su izbori, svega obećavaju, a kad prodju: ko je koga vidio? I tako je bilo uvijek: po težaku udri. Al vam sad poručujemo: nedolazite nam više sa lažimaži, jer vam velimo odmah, da imamo sad i mi težaci našu stranku, veliku i jaku, najveću i najjaču u Dalma-

ciji, a to je **stranka pučka**. To je stranka naša, nas malog puka, koga imade najviše u Dalmaciji i ona će birati svoje ljude, a ne kamatnike i furešte. *Stranka pučka*, to je stranka pravice, poštenja, da se dađe i vrati puku njegovo pravo, da se njegovi trudi nerasiplju i neraznose. Vi, kamatnici, popi i fratri i gladna fureščad napadate pučku stranku: htjeli bi da puk bude uvijek rob i sluga, da se nikad neoslobodi, neprogleda na svoje oči, ali vam je zaludu sve. Ko će puk svladati? Niko, nego sami Bog i nesloga puka. A u slozi puka je snaga narodna, snaga države, snaga našega kralja, a *složni glas puka, glas je Boga*. Vaše laži proti našoj pučkoj stranci neće vam pomoći, jer će Bog učiniti čudo, pa ćete se vi u svojim lažima podušiti. Vapaj puka čuće Bog. Može se krvopija tući godinu dana u svoje okrutno s'ce, njega Bog uslišati neće. Kamatnike, krvopije i laživce Bog neće k sebi; oni su prokleti.

Ovo je sami Bog htio, da nas kroz nekoliko godina led bije, da tako možemo bolje vidjeti otkle nas sunce grije, pa da mali narod, da vas puk pohrli k suncu sreće i novog dana, da pohrli u svoju pučku stranku, da pohrle braća k braći po svoj Dalmaciji i u Šibeniku i složnim glasom gromovito viknu: doli krvopije pučke, doli kamatnici! Živilo pravo malog puka, živila pučka stranka! —

Sloga pučka neće dati svakoj hulji, da stupi u pučku stranku, da se u nju uvuče jer pravednost nedopušta, da jedan radi, a drugi da uživa trud njegov. — Kršćanska nauka veli, da smo svi braća, svi jednaci, niko ničiji rob; da moramo svi raditi i svi uživati naš rad i trud, a da se niko netovi tudjim, pučkim trudim. A tako kaže i naša pučka stranka.

Jedan iz puka.

Prvi-Luka.

Pošteno zauzimanje. Nade, koje smo mi gojili u našega glavara Lakoša Šimuna, vidimo, da nijesu bile bez temelja. Željan da moralno pridigne naše selo, izdao je ovih dana veoma umjestan oglas, kojim zabranjuje javnu igru na buče i karte, kao što i igru ondje gdje se vino prodaje.

To je pohvalno i dostojno da se istakne na izgled i primjer drugima.

Uvjereni smo, da će se naš glavar pokazati zauzetan još u mnogim stvarima, za nas korisnim, koje ne treba da nabrajamo, jer, kako je promicav i pun dobre volje, stalni smo, da on i bez nas vidi, što nam služi i što se ima da uredi, pa zato smo tvrdo uvjereni, da će mo i opet imati prigodu da koje njegovo dobro djelo iznesemo na vidjelo. (Evala takovu glavaru. On je pravi pučanin. Op. ur.)

Prvi-Luka.

(Ive i Mate govore na rudini)

Ive : A ti!

Mate : Ča je?

I. : Ča to štiješ?

M. : Evo, „Kremenjak“!

I. : Pa ča ima?

M. : Prenija ono, ča smo mi kod mostira govorili, a ne mogu razumiti kako je to doušij!

I. : Dobro je učinij!

M. : Ma ča ćeš, kad je „Kremenjak“ tucan foj, pa mu štento, štento moglo stati ča smo rekli.

I. : Pa ča ne bi ga mogli štampati na veći kus karte, pa neka puk štije!?

M. : Ma ča ga ulazi pk. Dum F.... ?

I. : Jer se ljudi sude po di'ovanju u službi. A nij' reka naš Spasitelj : „Po dilima njihovim poznaćete njih“.

M. : Pa to su njihovi posli.

I. : Pravo si rekâ! Ali recimo za jednu priliku, jer sve ča ću ti sada kazati, nij' istina ništa, nego kažen kâ za jednu priliku. Njihovi su posli samo onda, kada bi se oni (opet ti kažen, da je ovo šćeto kâ za jednu priliku, a da ovo nij' istina) u svojoj kući *psovali*, kad bi jedan proti drugomu tražija da se *osveti*, kad bi jedan drugoga *mrzija*, kad bi se jedan od straha prama drugomu *zatvarâ u kamaru* pod ključ s *revolverom*, kad bi jedan drugomu pritija da će ga *otrovati*, kad bi se ki od njih, Bože sačuvaj *opija, padâ* i, nedaj Bo'e, *razbija nos*, i ča ti ga ja znan. Tada bi samo to bili njihovi posli, i pošten čovik ne bi smija da dira u blato, da se ne šporkaje. Ali (opet ti kažen, i ne moj zaboraviti, sve ča ti govorim, to je za jednu priliku, a istina nije), kad bi se ki od njih, stavimo, proti drugomu svomu bratu o tih nevolja *javno na putu sa svakim stâ* razgovarati; kad bi se ki od njih *faliya* kako je svoga brata *našâ* nigdi pod *smokrom*, a da njega nij' *nikor nušâ*; kad bi jedan od njih stâ o drugomu meni, tebi i svakomu govoriti, sačuvaj nas sveta Gospe, da je *bezbožac*, da je to i' ovo učinij', da će ga *otrovati*, da će ga *ubiti*; kad bi se stâ faliti kako lipo zna *beštinati*. — e, moj Mate, tad ne bi to bili samo njihovi posli nego i naši, Mate, za veliku nevolju našu. Želeći da jedan drugoga *obori*, da se jedan drugomu *osveti*, da se jedan prama drugomu *pokaže bolji, pošteniji*, ili manje opak, ne bi znali ča bi; pa bi tako publiko jedan drugoga *ružili, grdili, psovali*, misleći tako sebe uzdignuti, a svoga brata uništiti. Ali oni tako ne radu, jer znaju da bi onda svi pred pukon propali; jer i mi, i ako smo za sada neuk puk, imamo pamet i ako nemamo znanja. I ja kažen: kad bi, ne daj, moja Gospe, oni taki bili brat s bratom; kad bi, Bože očuvaj, jedan drugomu o *glavi radija*; kad bi, Bog budi s namim, *tužija* i *ružija* jedan drugoga, *grdija* i *psovâ*; kad kod njih ne bi bilo ono ča je i ča imaju, *one lipe njihove ljubavi kršćanske, one svete njihove strpljivosti i podnošenja*, a još kad bi, ne daj Bože, *javno se faliti?* za sve to, — ča bi mi od njih mogli dobra imati, i bi li mi mogli mučati? Ča mi onda ne bismo našim očima gledali i našim ušima slušali?..

M. : Imaš pravo! Ali...

I. : Koje dobro bi mi mogli imati od njih, kad bi kazali, za jednu priliku, *da su oni krivi svakom našem zlu* i

M. : Imaš pravo! Bolje bi onda za nas bilo, da ih ovdje nemamo.

I. : Dakako, kad bi taki bili; ali oni taki nisu; ovo je samo jedna prilika.

M. : Pa ipak oni su krejancoži, oni se nisu o njemu pofalili.

I. : Po bora! Ma ča bi i to hotij?!

M. : Neg' san hotij' reći, da nisu povidali.

I. : Ja ne znam.

M. : Brižan, dobar je bija!

I. : Pa za to se nisu oni šnjim rugali i prezirali ga.

M. : Teška je bila njegova bolest!

I. : Pa za to se nisu šnjim sulacali i sprdali, kâ oni ispod križa našega Spasitelja govoreći: „Ako si Sin Božji, sajdi doli!“

M. : Puno je siromah bija!

I. : Pa za to su oni za nj hajali, jer su znali da će im renditi.

M. : Ma ča su radili onu noć?

I.: Pa ča ja znam.
 M.: Ma ča nij' niko štaja kod njega?
 I.: Pa ča ja znan; hajde ih pitaj!
 M.: Ma ča, da su mu bili u jutro donili kafu u kamaru?
 I.: Pa ča ja znam!
 M.: Pa da nij' popija?
 I.: Uh! šćeto ne znaš ča brbljaš! Kako bi hotij' da kafu pije, kad, kad, kad
 M.: Ma ča se ljutiš, ali?!
 I.: Ma kako se ne bi naljutij' kad me pitaš, da li moja pokojna mati kafu pije?!
 M.: Ki te za to pita?
 I.: Ukloni se, sotono, od mene! Ti ne znaš ča govoriš, kâ oni niki ki ne razumi ča štije, pa pita ča će to reći, i prima za dobru munitu, ča mu o. i berekin govori.
 M.: Ki je taj?
 I.: A eno ga, gre puton; ča ga ne vidiš!
 M.: Aaaa, sa' znam. Gren doma, da vidin jesu li mi ženi prošperile papice i kamumila.
 I.: A ča joj je?
 M.: Dao san ja njoj ča joj gre, jer ne će da sluša.
 I.: A ki joj stavlja papice?
 M.: Jedna dobra duša, a tvoji posli nisu. S Bogom.

RAZNE VIJESTI.

Općina prama uspomeni S. Matavulja. Svakome je udarilo u oči, što naša općina nije izvjesila barjaka na po drška na počast uspomene ovako odličnog nam gradjanina, kao što je bio pok. Simo Matavulj. Dušom i srcem Srbin, prožet ljubavlju za hrvatstvo i slavjanstvo, na glasu književnik, valjda je zaslužio, da mu općina rodnog grada izkaže zadnju počast. Ta, ako je općina mogla za pok. Fenza izvjesiti barjak i još poslati vijenac i odaslanstvo na pogreb i priložiti 100 Kruna javnoj dobrotvornosti, valjda je mogla barem isto toliko učiniti i za jednog S. Matavulja, ako ne dvostruko. — Prava sramota!

Na obali Makalinoj počele su pripravne radnje. Već je veliki komad obale zagradjen ogradom i podignuta provizorna kućica za alat i ostale potreboće. Izgradnja obale u rukama je poduzetnika I. Žica iz Istre. Ovu gradnju bio bi dobio sigurno naš gradjanin F. Inchiostri, da se nijesu polakomila i umiješala neka gospoda. D. r Krstelj, Gazzari, Majksner zapovrnuše g. Inchiostri-a u društvo i, uzdajući se u upliv zast. Dulibića, povisiše cijenu ponude za 12%, a g. Žic preda ponudu su 10% manje. Razlika je bila velika od 66 hiljada K i to učini, da je dobio g. Žic. U koliko znamo g. Inchiostri nebi bio povisivao cijene i, pošto se je pokazao korektnim u radnji obale pod željeznicom, bjo bi sigurno dobio i ovu radnju. Novci bi bili ostali u Šibeniku, a ovako fureštovska afaristička politika i ovdje je bila na štetu našem gradu.

Ma, ko je upamtio da doturi zidju rive!? Ili i ovdje zar ulazi: živila Hrvatska?!

„Srpska Čitaonica“ priredjuje u nedjelju parastos S. Matavulj na 11. sati pr. p.

Primiti smo lijepu kartu (u formi dopisnice) koja donosi inena izabranih zastupnika u Hrvatskoj i sve kotare geografski naznačene i obilježene bojom tako, da se lako pozna, kojoj stranci kotar pripada. Izdala ga je knjižara Radoslava Račića iz Osjeka. (Gornji grad).

Sramotno djelo. Paško Grubišić i žena mu Ana iz V. Bilica dodjoše se tužiti na ovo sramotno djelo

ljudi, koji se kupe oko općine. U nedilju po podne Ana došla po vodu na Bosuć dvije ure daleko od kuće. Još nije bila gotova, kad banuše u kočijama ljudi obučeni po sokolašku i nagnaše konje na vodu. Ona ih zamoli, da je puste dok čas nalije, a oni udri psuj joj Boga i nju (nemožemo opetovati gadne riječi. Op. ur.), da za kremenjake nema vode, da je to njihovo, općinsko, da su oni gospodari vode itd. Jedan na nju digao šaku; ona od straha uzmakla; poletila za živinčetom. *Tu joj razbili vučiju i ukrali bukliju.* Bilo ih je 7-8, a najgoropadniji onaj što je gonio Bogdanovu kočiju. — Da je saznala, da su bili u Drnišu na plesu sokola.

Mi pitamo samo, šta je ovo? Može li se ovo trpiti? Ovaj Grubišić glasovao je, prevaren, za općinsku stranku. Al, kako je ogromna većina puka Kremenjačke pučke stranke, tako oni plaćenici vide u svakom težaku i seljaninu kremenjaka.

Mi svjetujemo gospodu na općini, da puste narod u miru, da može bar u miru vode uzeti. Lako je vami! Vi dobivate 60. hiljada na godinu, a seljanin nema ni vode kod kuće već mora po dvije ure puta po vodu Pa i tu mu smetate!

Gospodo suci, čuvajte svoju nezavisnost. Neka gg. suci iz bojazni, da ih glasilo šibenske općine i biskupije nenapadne, čine stvari, koje nedolikuju slobodi i nezavisnosti sudačkoj. Time davaju i nama nehote poduku, da izrabimo snagu štampe. Otkad postojimo nikada nedinusmo u delikatnost sudačkog položaja i zvanja, a, jesmo li imali razloga, sad nećemo govoriti. Mučasmo i mućaćemo i danas o neopravdanom i nensnosnom uplivu nekih osoba vansudbenih. Mućaćemo, jer opažamo, ima koji mjesec, da se taj upliv pomalo odstranjiva odlaskom nekih malo energičnih osoba. Mućaćemo i dalje — ako nas nepotegnu kojekakva zečja postupanja za jezik. Ako neko moć štampe zlorabi, mi ćemo nju upotrebiti lealno, korektno i opravdano.

Gospodo suci, čuvajte sami svoju nezavisnost. Ko za to nema snage, bolje mu ići u pensiju. Ko ima uši, neka čuje.

Primi smo jedno otvoreno pismo, koje su Jerko Jerić, Mate Čugelj, Jozo Levantin, Mijo Gluščević i Nikola Raič štampom upravili na biskupa Nakića proti ponašanju fra Ante Gnječa. — Iz tog pisma vadimo neke stavke:

„Vami biti će neugodno čuti da se blati karakter svećenika Fra A. Gnječa, ali do te neugodnosti Vi nas tjerate, pa nemojte bacati na nas krivnju, koji smo se inače služili svim dozvoljenim sredstvima, da pred Vami razkrinkamo potajno Fra Antinu sablazan, nego svu krivnju pripišite na Vašu slabu Vlast i uvigjavnost.

Jeli istina dakle, da je Fra Ante Gnječ po njegovom dolazku amo stekao bio ljubavnih odnošaja sa jednom udatom ženom, te da bi se, u odsutnosti muža, noćno k njoj došuljao, počinjajući time jednu javnu sablazan?

Jeli istina da je Fra Ante Gnječ, abuzirajući prirodne nevinosti jedne seoske djevojke, istu nagovorio bio da odgovara njegovoj ljubavi, izazivajući i time jednu javnu zablazan, te prisileći roditelje iste djevojke da ju opreme preko širokog mora?

Jeli istina da jednu ispod četrnaest godišnju djevojku, koja je po oćevu nalogu došla Fra Anti podmiriti redovinu, isti ju je htio silom poljubiti, a ona isplašena, plaćući pobjegla te stvar prijavila roditelju?

Jeli istina, da se je Fra Ante Gnječ, u svrhu da se osveti jednoj od vigjenijih obiteljih u mjestu, izrazio, za povratka jedne kći iz zavoda, da će s njom ljubakati, samo da gubi u javnome mnjenju?

Jeli istina da bi se Fra Ante Gnječ, abuzirajući prijateljstva i gostoljubivosti jedne od najboljih katoličkih obitelji uvlačio kao Lucifer u kuću samo da preokrvati njihovu kći, ogorčujući time zadnje dane života njezinih roditelja?

Jeli istina da su se dva svećenika, ovlaštena od roditelja iste djevojke zauzeli bili nagovoriti Fra Antu Gnječa da se okani od takvog monstruoznog pokušaja, našto im je isti odgovorio, da je njegov jedini ideal **novac i žena**?

Jeli istina da vanjsko ponašanje ovake grdobe nije takovo, kakovim bi se imao isticati jedan svećenik, pa niti jedan prosti mladić skroz pokvaren, koji je izgubio sram i dostojanstvo?

Jeli istina da je jedan Gospodin zgađen od ponašanja Fra Ante Gnječa, zabranio svojim ukućanima da polaze na njegovu Misu i da se u njega ispovjedaju?

Zatim navadjaju oko 40-50 svjedoka svega ovoga, među kojima ima sudaca, savjetnika, poglavara, činovnika i privatnika; pak završuju ovako:

„Podpisani očekuju sud cjelog Katoličkog svijeta, pa i onaj gospode porotnika, te zaključuju pitanje svojim uvjerenjem, da ako V. G. ne ukloni odavle Fra Antu Gnječa to znači da i Vi odobravate njegova nemoralna djela.“

U Hrvatskoj pobijedila je koalicija i pri užim izborima. Danas se sastaje sabor. Frank, vele, odrekao se je vodstva stranke. Vražje čivutske igre! Kano da je bio u školi Gazzarovoj.

Glupa mržnja il šta? Dva pjevača „Kola“, varošani pod kapom, sa trobojnim društvenim znakom preko prsiju, došla k jednom gosp. na sud i predaše lijepo poziv na ples „Kola“. On ga primi. Kad mu je drugi kolaš ponudio učtivo, želi li uzeti koju srećku „Kola“, onaj gospodar odgovori punim majestatom: „*Ja sam Hrvat*“. Naša dva ljucka varošanca, dirnuta takim nedelikatnim i uvredljivim odgovorom, neizgubiše ni prisebnost ni urodjenu uljudnost, samo uzvratit će tom gospodinu: „*A mi? šta smo mi?*“

Još ostaše jedan časak, čekajući, hoće li se taj „hrvat“ sjetiti, pa im vratiti i poziv. Kad vidiše, da je zaboravio, pokloniše se tome „hrvatu“ i odoše. Putem su se razgovarali, kako je to, da je pri srećkama Hrvat, a pri pozivu nije. To njihovoj nepokvarenoj težačkoj pameti nije išlo u glavu.

Gosp. Strelu! Jedna učiteljica nevrši svoje službe, jer da je bolesna. Pitajte gosp. Sinčića, nadzornika, koja je to bolest i ko je skrivio tu bolest i gdje ju je dobila? O nekim sablaznima u pučkoj školi mi smo pisali i s nekih razloga umukli. Al, ako mi stojimo pasivni i gledamo, smijete li Vi samo gledati i stati pasivni? Ili ćete čekati da bolest reumatizma otme mah? Il da nemislite i Vi kumovati Sinčićevom plodonosnom i uzornom radu u školi i van škole?

† **Božidar Arašić.** *) Nekidan umro je u gradu Božidar Arašić, brijač. Nedavno vratio se u svoj rodni grad i otvorio svojim trudom lijepu brijačnicu i radio lijepo na svačije zadovoljstvo. Bio je dobar naš čovjek, pravi kremenjak, a lijepi pogreb pokazao je najbolje, kako je bio ljubljen. Bila mu laka rodna zemlja a rodbini naše saučešće.

Čujemo da je nadz. Sinčić zatražio poći u mir. — Žao nam je vrlo, što Šibenik gubi tako odličan karakter.

*) Izostalo iz posljednog broja.

Kremenjaci, pretplaćujte se na „Pučku Slobodu“. To je najkorisniji list za mali puk. Stoji samo 2 Kr.

Prva hrvatska štedionica u Zagrebu umolila nas je, da uvrstimo u naš list sljedeće: „Prva hrvatska štedionica u Zagrebu objavljuje ovim, da prikida svaku daljnu poslovnu vezu sa bankovnom tvrtkom Frank Zotti & Comp., New-York, Greenwich Street 108 i to s razloga, što spomenuta tvrtka za isplatne naloge, koje je zadavala na isplatu Prvoj hrvatskoj štedionici, nije za vremena nabavljala potrebno pokriće u gotovom novcu, tako da se u zadnje vrijeme po mjesec dana a i više, no što je bilo od potrebe, nisu mogli po Prvoj hrvatskoj štedionici isplatiti strankama određeni iznosi.“

Milodari „Kola“. Doprinijeli su na korist Hrvat. muz. društva „Kolo“ u Šibeniku, da počaste uspomenu pok. Milovana Dulibić: Obitelj Dušana Novak 4 K. — Da počaste uspomenu pk. Božidara Arašić: gg. Petar Njeguš 2 K, Krste Grubišić Rašo 2 K, Ivan Marenzi 2 K, Guerrino Fulgosi 1 K, Pio Terzanović 2 K, Krste Bujas 2 K, Obitelj Dušan Novak 2 K, Milan Paklar 1 K Da počaste uspomenu pk. Ivanke Berović rod. Dorbić u Docu: g. Vice Bujas pk. Šime 2 K Da počaste usp. pk. Šime Matavulj u Beogradu: gg. Bartul pl. Zanchi 2 K, Petar Škarica 3 K, Aleksa Šupuk 2 K, Dume Škarica 2 K, Braća Iljadica 4 K, Krste Sunara 2 K, Obitelj Dušan Novak 4 K, Krste Bujas 2 K, Niko J. Vulinović 2 K, Frane Sunara 2 K, Niko Marinković 2 K.

Najsrdahnije zahvaljuje Uprava „Kola“.

Malo šale i satire.

Tragične škice sa obale Makaline. (Vidi se ograda od taraba. Unutrim kućica. Od ispred agencije našeg šjor Marka dolaze Don Ivo, Don Gjulijo i šjor Luigji. Tužna lica približuju se tarabama. Izdrecili su oči na tarabe kao voli na sjekiru. Prolaze mimo i

Don Ivo (uzdahne): Ah!

Šjor Luigji (uzdane jače): Ah!

Don Gjulijo (još jače): Aaah!

Kremenjak: Prostitute gospodo, ko vam je umra?

Sva tri zajedno: Umra' ti je rog pri dušu.

Kremenjak: Nu, a ko vas pita za čije roge.

Tempora mutantur, vremena se mijenjaju, pa se mijenjaju i prilike. Na primjer: Pred koju godinu u mah-nito doba izbora, fratar Sirce držao je zatvorene pute Krapna pred Kremenjacima, vikao: doli Kremenjaci i dijelio im rogove, a to sve da ugodi Bogu i svojoj duši. A sad će fratar Sirce, zaradi Boga i duše, ovih dana korizmenih držati nama Kremenjacima predike, vikati zanosnim glasom *sursum corda*, gori srca Kremenjaci i dijeliće nam (ne roge nego) savjete, kako da spasimo dušu. Jer — dragi Kremenjaci, spasiti dušu smijemo, al općinu i trude svoje, to nesmiemo. Onda nam djele roge (da prostitute).

Doba je rogova prošlo, došlo je doba predike, pa valja ići na prediku, osobito kad ona dolazi od dobra srca i *prave kršćanske duše*, zadojene lijepom naukom Isusovom i ljubavlju spram iskrnjega.

PORUKE UREDNIŠTVA.

Gg. dopisnici, ustrpite se. U S. i V. trebalo bi razgovora.

G. dopisnik Trst: Vaše anonimno pismo iz Trsta, bačeno u poštu u Spljetu, nemožemo uvažiti. Baviti se stražm. Kulićem i nekim ludostima nemožemo. Inače potpišite se i pišite nam ozbiljnijih i važnijih stvari. Pa, ako ste i iz mjesta, nebojte se; biće tajno.